

Minister
Zdrowia

PLPR.050.30.2025.PR
Warszawa, 06 czerwca 2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 9754 złożoną 12 maja 2025 r. przez grupę Posłów w sprawie respektowania uprawnień Zasłużonych Honorowych Dawców Krwi (ZHDK), Minister Zdrowia przedstawia następujące stanowisko.

W odniesieniu do pytania o to, jakie działania podejmuje Ministerstwo Zdrowia w kierunku zwiększania świadomości osób wystawiających recepty nt. ww. uprawnień, w tym drogą kampanii informacyjnych, Minister Zdrowia informuje, że nie prowadzi kampanii informacyjnych w tym zakresie. Regulacje dotyczące uwzględnienia uprawnień ZHDK na receptach funkcjonują od bardzo dawna i nie są skomplikowane. Do weryfikacji uprawnień świadczeniobiorcy będącego ZHDK, mają zastosowanie pojedyncze przepisy prawa odnoszące się do obowiązku osoby wystawiającej receptę. Nie wydaje się zatem aby wymagało to realizacji kampanii społecznych lub informacyjnych.

W odpowiedzi na pytanie o to, w jaki sposób Ministerstwo kontroluje respektowanie uprawnień „ZK” przez apteki, oraz jakie konsekwencje mogą ponieść podmioty nierealizujące recept zgodnie z obowiązującymi przepisami, Minister Zdrowia wskazuje, że nie jest organem ustawowo powołanym do kontroli prawidłowości realizacji recept. W kontekście recept z uprawnieniem „ZK”, chodzi zasadniczo o finansowanie ze środków publicznych produktów przepisywanych na receptach, czy to w drodze systemowej refundacji na podstawie przepisów ustawy o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych, czy też na podstawie odrębnych przepisów, jak w przypadku mających do ZHDK zastosowanie przepisów art. 43a ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Kwestie te podlegają kontroli Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ) pod kątem przede wszystkim ochrony środków finansowych, którymi dysponuje, czyli w kierunku ew. nienależnej refundacji. Ta jednak nie występuje w opisywanych w interpelacji sytuacjach, gdyż chodzi w nich o sytuacje odwrotne.

W kwestii możliwości wprowadzenia oznaczania recept dodatkowymi oznaczeniami mającymi wpływać na łatwość wystawiania albo realizacji recept dla ZHDK zmiany takie nie są planowane. Należy jednocześnie zwrócić uwagę, że dodawanie kolejnych oznaczeń na receptach może skutkować brakiem ich czytelności i przynieść skutek odwrotny od proponowanego.

W zakresie pytania o automatyzm to należy wyjaśnić, że tytuł ZHDK jest dożywotni, a zatem osoba, która się nim legitymuje, nie może go utracić. W odniesieniu natomiast do krwiodawców jest prowadzona stosowna ewidencja, z której wynika m.in., poza personaliami, ilość oddanej krwi (determinująca, jakie uprawnienia dawca posiada) oraz informacja o posiadanych legitymacjach. Ewidencja ta jest prowadzona w postaci elektronicznej. Wydaje się zatem, iż ew. wykorzystanie danych w tej ewidencji na potrzeby procesów wystawiania recept, jest technicznie możliwe. Niemniej jednak obecnie nie są w tym zakresie aktualnie prowadzone prace. Należy również zwrócić uwagę, że automatyzm nie będzie mieć zastosowania w przypadku wystawienia przez lekarza recepty papierowej, która jest wystawiana w sporadycznych sytuacjach, niemniej nadal funkcjonująca.

W odpowiedzi na pytanie o to, czy są prowadzone prace, które zobowiązywałyby apteki do realizowania recept z kodem uprawnienia dodatkowego „ZK” niezależnie od poziomu odpłatności wskazanego w decyzji refundacyjnej, odpowiedź jest przecząca.

Przede wszystkim już obecnie osoba realizująca receptę (farmaceuta, technik farmaceutyczny) ma stosować się do obowiązujących go przepisów dotyczących realizowania recept. Przepisy te nie pozwalają na dowolność działania tych osób. Co do zasady recepta powinna podlegać realizacji zgodnie z jej zapisami (tak jak została wystawiona). W przypadku, gdy zapisy są błędne lub występują ich braki, to farmaceuta może korygować (uzupełniać) m.in. w kontekście kodu uprawnienia „ZK”, ale czyni to po stosownej weryfikacji, do czego podstawy prawne znajdują się w już obowiązujących przepisach.

W dalszej kolejności Minister Zdrowia całkowicie nie podziela koncepcji honorowania uprawnienia „ZK” „niezależnie od poziomu odpłatności wskazanego w decyzji refundacyjnej”. Uprawnienie dodatkowe dla ZHDK jest wprost zależne od tych poziomów. W zależności od tego, jaki zgodnie z przepisami o refundacji jest poziom odpłatności dla danego produktu, inny będzie poziom współpłacenia świadczeniobiorcy będącego ZHDK. Często będzie on korzystniejszy finansowo niż w przypadku świadczeniobiorcy nieposiadającego żadnych dodatkowych uprawnień lekowych, co nie oznacza jeszcze, że omawiana preferencja jest równoznaczną z bezpłatnością.

ZHDK przysługują całkowicie bezpłatnie określone leki związane wprost z dawstwem (kilkanaście leków zawierających kwas foliowy, żelazo, albo witaminę D). Są to leki o różnym statusie (część OTC, niektóre na receptę), jednakże nie są to leki obecne w refundacji systemowej. Tym samym nie są one finansowane wprost w mechanizmach przepisów o refundacji, tylko na wyłącznej podstawie art. 43a ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. To zagadnienie pozostaje jednakże na marginesie zasadniczego sedna problemu przedstawionego w interpelacji.

Dotyczy ono w gruncie rzeczy produktów pozostających stricte w refundacji, które ZHDK nie przysługują całkowicie bezpłatnie.

Zgodnie z art. 43 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, świadczeniobiorcy posiadającemu tytuł Zasłużony Honorowy Dawca Krwi przedstawiającemu legitymację Zasłużonego Honorowego Dawcy Krwi przysługuje **bezpłatne, do wysokości limitu finansowania** (art. 6 ust. 2 ustawy o refundacji) zaopatrzenie w:

- leki znajdujące się na wykazie leków refundowanych, które mają kategorię dostępności refundacyjnej dostępny w aptece na receptę **w całym zakresie zarejestrowanych wskazań i przeznaczeń,**
- leki, które świadczeniobiorca posiadający tytuł "Zasłużonego Honorowego Dawcy Krwi" lub "Zasłużonego Dawcy Przeszczepu" może stosować w związku z oddawaniem krwi lub w związku z oddawaniem szpiku lub innych regenerujących się komórek i tkanek albo narządów.

W przypadku, gdy cena detaliczna leku jest wyższa niż jego limit finansowania, Zasłużony Honorowy Dawca Krwi zakupując taki lek dopłaca różnicę między limitem finansowania a ceną detaliczną.

Na aktualnie obowiązującym wykazie refundowanych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych znajdują się 1832 produkty o kategorii dostępności refundacyjnej dostępny w aptece na receptę w całym zakresie zarejestrowanych wskazań i przeznaczeń.

Kwestia poziomów odpłatności nie jest w analizowanym przypadku adekwatna, dlatego postulaty wprowadzenia automatyzmu w przypadku realizacji recepty z kodem uprawnienia dodatkowego „ZK” nie mogą być uwzględnione.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Jerzy Szafranowicz
Podsekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/